

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

INFORMAČNÝ BULLETIN

roč. 6, č. 1

PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

**ANALYTICKÁ, VÝSKUMNÁ A VZDELÁVACIA
ČINNOSŤ**

PARLAMENTNÁ KNIŽNICA

PARLAMENTNÝ ARCHÍV

ANOTÁCIA

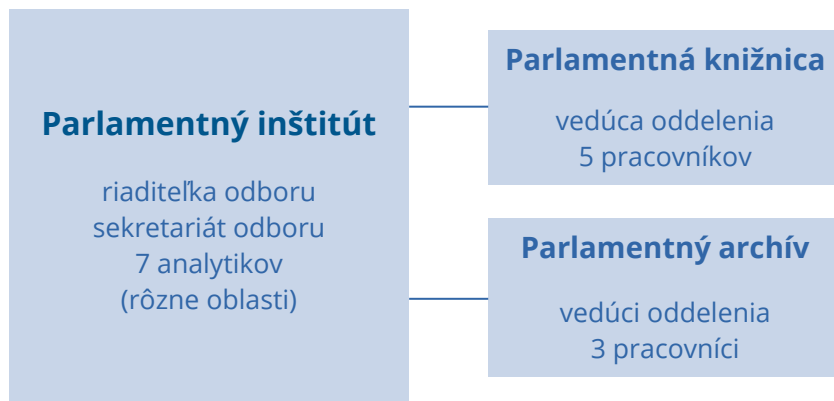
Informačný bulletin prináša stručný štatistický a tematický prehľad činnosti odboru Parlamentný inštitút v 1. polroku 2024, ako aj informácie o analytickej, výskumnej, informačnej, dokumentačnej, knižničnej a vzdelávacej činnosti odboru.

jún 2024

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Použité údaje sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Viac o odbore PI nájdete na:
Kancelária NR SR :
Parlamentný inštitút -
Národná rada Slovenskej
republiky

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona o rokovacom poriadku NR SR, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní analytické a vzdelávacie úlohy a vykonáva parlamentný výskum. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Obsah

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu.....	5
Vzdelávacia a publikačná činnosť.....	13
Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce.....	18
Parlamentná knižnica.....	20
Parlamentný archív.....	22
Výročia.....	24

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu (1. polrok 2024)

Odbor Parlamentný inštitút (ďalej tiež PI) vypracoval
odpovede celkovo na

143
domácich a zahraničných požiadaviek

V 1. polroku 2024 vypracoval PI
odpovede na

32

poslaneckých požiadaviek

V rámci analyticko-výskumnej
činnosti PI ďalej spracoval a vydal

13

porovnávacích analýz

11

prehľadov

4

informácie

7

informačných grafík

9

tematických rešerší

1

informačný bulletin

3

prehľady Ekonomika EÚ

Z tematického hľadiska prevažovali
otázky týkajúce sa oblastí

NR SR, politické systémy,
poslanec, voľby, prezident,
história politických systémov

sociálna politika,
zamestnanosť, dôchodkový
systém, ľudské práva

vzdelávanie, veda, výskum,
kultúra, šport

V rámci svojho pôsobenia v Európskom
centre pre parlamentný výskum
a dokumentáciu PI v 1. polroku 2024
vypracoval v angličtine odpovede na

98

žiadostí o informácie

Zoznam spracovaných a publikovaných materiálov za 1. polrok 2024

Okrem vypracovania komplexných odpovedí na domáce a zahraničné požiadavky, Parlamentný inštitút v 1. polroku 2024 publikoval **39** analytických a iných materiálov pripravených z vlastnej iniciatívy alebo inšpirovaných vybranými poslaneckými zadaniami. Všetky uvedené materiály PI sú k dispozícii online na webovom sídle: Kancelária NR SR : Parlamentný inštitút : Parlamentný výskum a vzdelávanie: Materiály : Proaktívne materiály od r. 2020 : 2024

Porovnávacie analýzy

- 01/24 Ochrana oznamovateľov
- 02/24 Volebné obvody
- 03/24 Inštitúcie pre zmenu klímy
- 04/24 Úľavy pre hendikepovaných pri komunálnom odpade
- 05/24 Poplatky v zdravotníctve
- 06/24 Lekárske profesijné organizácie
- 07/24 Vzdelávanie a kompetencie sestier
- 08/24 Domáca opatrovateľská služba
- 09/24 Poplatky za štúdium medicíny
- 10/24 Zákaz telesných trestov na deťoch
- 11/24 Vdovský dôchodok
- 12/24 Podnikanie právnou formou družstva
- 13/24 Záchranná zdravotná služba

Informácie

- Informácia 01/24 Produkcia komunálneho odpadu v SR a Taliansku
- Informácia 02/24 Miera recyklácie a poplatky za skládkovanie
- Informácia 03/24 Organizácie zodpovednosti výrobcov
- Informácia 04/24 Stavebné konanie a územné plánovanie vo V4

Prehľady

- Prehľad 01/24 Boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí
- Prehľad 02/24 Trestné sadzby (majetková a hospodárska kriminalita)
- Prehľad 03/24 Výbory pre budúcnosť
- Prehľad 04/24 Výbory venujúce sa digitalizácii
- Prehľad 05/24 Blokovanie pornografického obsahu
- Prehľad 06/24 Registre páchatelov sexuálnych trestných činov
- Prehľad 07/24 Zákaz zahaľovania tváre
- Prehľad 08/24 Ekonomická a sociálna situácia v SR
- Prehľad 09/24 Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti politikov
- Prehľad 10/24 Štvordňový pracovný týždeň
- Prehľad 11/24 Boj proti šikane detí

Materiály Parlamentného inštitútu publikované v I. polroku 2024

Porovnávacie analýzy

01/24 Ochrana oznamovateľov

Analýza sa zaoberá právnymi úpravami členských štátov EÚ po prebratí smernice na ochranu oznamovateľov. Venuje sa externým kanálom určených pre oznamovateľov, osobnej a vecnej pôsobnosti právnych predpisov jednotlivých členských štátov so zameraním na zakotvené výnimky vyňaté z oblasti ochrany oznamovateľov.

02/24 Volebné obvody

Materiál sa venuje legislatívnej úprave počtu volebných obvodov v štátoch Európskej únie. Je zameraný na aspekty určenia počtu obvodov a rozdelenia mandátov medzi ne. Niektoré štáty majú prepočet hlasov na mandáty nastavený tak, aby zabezpečoval pomerný zisk mandátov, teda čo najpresnejšie reflektoval volebnú podporu jednotlivých strán a koalícií.

03/24 Inštitúcie pre zmenu klímy

Predkladaný materiál prináša prehľad orgánov/inštitúcií zodpovedných za problematiku klimatickej zmeny v jednotlivých vybraných európskych štátoch – na parlamentnej a na štátnej úrovni.

04/24 Úľavy pre hendikepované osoby vo vzťahu ku komunálnemu odpadu

Predkladaný materiál sa zaoberá opatreniami jednotlivých štátov na uľahčenie manipulácie s komunálnym odpadom a triedenia odpadu pre zdravotne postihnutých občanov a tiež úľavami

na poplatkoch za komunálne odpady pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva so zvýšenou produkciou určitých druhov komunálneho odpadu.

05/24 Poplatky v zdravotníctve

Materiál porovnáva verejné zdravotné systémy vo vybraných európskych štátoch s dôrazom na zavedenie doplatkov (spoluúčasti) pacienta na financovaní zdravotných služieb a na možnosť slobodného výberu lekára.

06/24 Lekárske profesijné organizácie

Štúdia porovnáva postavenie, pôsobnosť a kompetencie profesijných lekárskech združení. Kompetencie najčastejšie vykonáva lekárska komora, ale poukazujeme aj na štáty, kde sú tieto kompetencie rozdelené medzi viaceré orgány.

07/24 Vzdelávanie a kompetencie sestier

Materiál sa zaoberá požiadavkami na odbornú kvalifikáciu sestier, ich ďalším vzdelávaním a ich kompetenciami predovšetkým v štátoch V4, ale prináša aj stručný prehľad v daných oblastiach v ďalších vybraných európskych štátoch.

08/24 Domáca opatrovateľská služba

Štúdia mapuje legislatívnu úpravu domácej opatrovateľskej služby vo vybraných štátoch EÚ. Zároveň porovnáva dostupné služby

Porovnávacie analýzy

starostlivosti v jednotlivých štátoch, podmienky ich poskytnutia a zvolenú formu spoluúčasti zo strany prijímateľa pomoci na základe platných právnych noriem.

09/24 Poplatky za štúdium medicíny v európskych štátoch

Európske štáty majú niekoľko modelov platenia nákladov za štúdium medicíny. Najrozšírenejšou formou je, že štáty hradia vysokým školám priame náklady na štúdium. V iných štátoch študenti hradia časť nákladov prostredníctvom školného či iných poplatkov. Avšak existujú aj príklady štátov, v ktorých štát hradí náklady na štúdium medicíny pod podmienkou odpracovania si určitého počtu rokov po skončení štúdia.

10/24 Zákaz telesných trestov na deťoch v štátoch EÚ

Materiál sa zaoberá legislatívnou úpravou v štátoch EÚ v oblasti zákazu fyzického trestania detí najmä v domácom prostredí.

11/24 Vdovský/vdovecký dôchodok v štátoch V4, v pobaltských štátoch a Nemecku

Štúdia porovnáva existenciu a podmienky poskytnutia sociálnej dávky – vdovského/vdoveckého dôchodku vo vybraných štátoch. Zároveň poskytuje prehľad alternatívnych sociálnych dávok po smrti životného partnera.

12/24 Podnikanie právnou formou družstva

Predkladaná analýza sa venuje družstvám z legislatívneho, štatistického a ekonomického hľadiska. Jej zámerom je porovnať spoločné a odlišné prístupy vybraných štátov a názory významných osobností, najmä ekonómov, na družstevníctvo hodnotiac jeho pozitívne a negatívne aspekty v rámci podnikania.

Parlamentnej inštitúcie, Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky

OSOBITNÉ FORMY A POČET ČLENOV

Osobitné formy družstiev alebo ich úprav sú bežné (čím získavajú nejaké výhody alebo naopak povinnosti, napr. musia/nemusia/môžu kreirať orgány niektoré orgány):

- zo sektorového hľadiska to majú napr. Slovensko (bytové, zamestnávateľské), Česko (bytové, sociálne), Francúzsko, Japonsko, (oba viaceré), Poľsko,...
- z hľadiska počtu členov: Slovensko (malé družstvo pod 50 členov), Česko (malé družstvo pod 50 členov), Holandsko (veľké družstvo), Japonsko a Maľarsko (družstvo s viac ako 500 členmi), Nemecko (družstvo do 20 členov, nad 1500 členov).

Minimálny počet členov nie je vždy určený (viac v Tabuľke č. 1):

- prvý predpis min. počet členov neurčuje: Holandsko (ale na založenie min. 2)
- nižší počet členov: napr. Slovensko (3 FO, 2 PO), Česko (3), Nemecko (3)
- vyšší počet členov: napr. Japonsko (15, 300), Poľsko (10 FO alebo 3 PO)

ZÁPIS A OZNAČENIE

Všetky sa zapisujú do obchodného registra. V Japonsku je potrebný aj predchádzajúci súhlas správneho orgánu.

Povinnosť používať „družstvo“ v názve majú legislatívne upravené Slovensko, Česko, Holandsko, Maľarsko, Nemecko, Poľsko, Španielsko. Naopak označenie „družstvo“ v Spojenom kráľovstve je možné používať len po splnení zákonných podmienok.

ORGÁNY DRUŽSTVA

Obvykle sa kreuje členská schôdza a predstavenstvo. V neposlednom rade je kreovaná kontrolná komisia/rada pre dohľad/kuditor alebo iný orgán zodpovedný za dohľad (v tejto štruktúre sa podobá sa to na akciovú spoločnosť). Členstvo je v orgánoch je vo väčšine krajín podmienené členstvom. Aj funkčné obdobie členov v orgánoch môže byť časovo obmedzené, napr. 5 rokov (Slovensko, Česko) alebo 3 roky (Japonsko).

Zhromaždenie zástupcov/delegátov členskej schôdzy je možné zriaďiť len po splnení zákonného limitu:

13/24 Prednemocničná záchranná zdravotná služba

Predkladaná porovnávacia štúdia sa zaoberá vybranými aspektmi prednemocničnej záchrannej zdravotnej služby (ZZS) v rôznych európskych štátoch. Ide napríklad o organizáciu a riadenie ZZS, jej prevádzkovateľov; o počty staníc, prevádzkovateľov, prípadne ambulancií ZZS; o náklady na jej prevádzku a ďalšie.

Informácie

1/24 Produkcia komunálneho odpadu v Slovenskej republike

a vo vybraných regiónoch Talianska

Materiál sa venuje porovnaniu produkcie komunálneho odpadu, miere triedenia komunálneho odpadu, produkcii biologicky rozložiteľného odpadu a produkcii plastov v Slovenskej Republike a vo vybraných regiónoch Talianska.

2/24 Miera recyklácie odpadu a poplatky za skládkovanie v Európe

Predložená informácia sa venuje porovnaniu množstva vyprodukovaného komunálneho odpadu, miere recyklovania komunálneho odpadu a tiež dani za skládkovanie odpadu v krajinách Európy.

3/24 Spôsob fungovania organizácií zodpovednosti výrobcov vo vybraných štátoch EÚ

Predložená informácia sa venuje porovnaniu spôsobu fungovania Organizácií rozšírenej zodpovednosti výrobcov vo vybraných krajinách EÚ – Českej republike, Rakúsku, Taliansku a v Slovenskej republike.

4/24 Stavebné konanie a územné plánovanie – legislatívne porovnanie štátov V4

Predložená analýza sa venuje porovnaniu legislatívy stavebného zákona a územného plánovania v krajinách Vyšehradskej skupiny.

Prehľady

1/24 Boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí

Prehľad sa zaoberá rôznymi aspektami boja proti sexuálnemu zneužívaniu detí, venuje sa dobrej praxi štátov, opatreniam a iniciatívam prijatým na štátnej a globálnej úrovni.

2/24 Výška trestných sadzieb niektorých trestných činov

Materiál sa venuje porovnaniu výšky trestných sadzieb vybraných trestných činov v Česku, Maďarsku, Nemecku, Rakúsku a Poľsku. Zameriava sa prevažne na niektoré majetkové trestné činy a trestné činy korupcie.

3/24 Výbory pre budúcnosť ako inovatívny nástroj parlamentov na vyrovnávanie sa s výzvami

Výbory pre budúcnosť sú inovatívnym nástrojom parlamentov, ktorý má pomôcť riešiť dlhodobé výzvy a prepojiť politickú a odbornú dimenziu ich riešenia. Myšlienka vznikla vo Fínsku, odkiaľ sa rozšírila do celého sveta.

4/24 Parlamentné orgány venujúce sa digitalizácii

Predkladaný materiál poskytuje prehľad orgánov v parlamente, ktoré sa venujú téme digitalizácie. Zameriavali sme sa najmä na členské štáty Európskej únie a Ukrajinu.

Prehľady

5/24 Blokovanie a obmedzovanie prístupu maloletých k pornografickému obsahu

Prehľad sa zameriava na prijaté alebo navrhované právne predpisy týkajúce sa obmedzovania či blokovania online pornografického obsahu s úmyslom ochrany maloletých osôb. Cieľom prehľadu je tiež poukázať na vývoj takýchto právnych predpisov a na prípadné problémy s ich prijímaním.

6/24 Registre páchatel'ov sexuálnych trestných činov

Prehľad sa zaoberá legislatívou upravujúcou registre páchatel'ov sexuálnej trestnej činnosti vo vybraných štátoch, najmä tých umožňujúcich prístup do registra širokej verejnosti z dôvodu ochrany detí a mládeže. Prináša poznatky a prax štátov so zavedeným registrom, poukazuje na rozdiely v registrovaných údajoch a prístupných informáciách. Zameriava sa tiež na súdnu prax a odporúčania medzinárodných organizácií, ako aj na názory prívržencov a odporcov tohto preventívneho opatrenia.

7/24 Zákaz zahaľovania tváre v školských a predškolských zariadeniach vo vybraných štátoch

Prehľadová štúdia sa venuje téme zákazu zahaľovania tváre v školských a predškolských zariadeniach

vo vybraných európskych krajinách. Ten sa uplatňuje v niektorých štátoch s moslimskou menšinou. Vzhľadom na demokratický charakter týchto krajín je zákaz formulovaný všeobecne, netýka sa konkrétne len oblečenia (niektorých) moslimských dievčat a žien. Zákaz zahaľovania tváre však vyvoláva otázky ohľadom slobody vierovyznania, nosenia náboženských symbolov alebo ohľadom európskych/národných hodnôt. V Rakúsku a Švédsku bol takýto zákaz nedávno zrušený.

8/24 Ekonomická a sociálna situácia v SR

Materiál prináša stručný štatistický prehľad vybraných ukazovateľov ekonomického a sociálneho vývoja v SR za uplynulé mesiace rok 2024.

9/24 Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti politikov vo verejnom živote

Prehľadový materiál analyzuje skúsenosti európskych štátov pri ochrane poslankýň a poslancov, ale aj osôb pracujúcich pre politikov či politické strany, ako aj zamestnancov parlamentu. Venuje sa témam ako obťažovanie, zastrašovanie, zneužívanie či útoky. Okrem fyzickej ochrany či školení sú zaujímavými opatreniami napríklad poskytnutie psychologickej podpory či preplácanie nákladov na zvýšenie bezpečnosti.

Prehľady

10/24 Štvordňový pracovný týždeň v Európe: legislatíva a pilotné projekty

Štvordňový pracovný týždeň bol v uplynulom období testovaný vo viacerých európskych štátoch, pričom sa v niektorých pomerne bežnou stáva legislatíva, podľa ktorej môže zamestnanec odrobiť svoj pracovný týždeň v priebehu štyroch dní namiesto piatich. Zníženie pracovného času o 20 %, pri zachovaní plnej mzdy, však zatiaľ ostáva skôr vo fáze úvah.

11/24 Boj proti šikane detí

Stručný prehľad opatrení vo vybraných štátoch EÚ v prevencii proti šikane.

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Ofisier Parlamentného inštitútu

Edícia: Prehľady
9/2024

Opatrenia na zvýšenie bezpečnosti
politikov vo verejnom živote

Peter Plenka

Bratislava
jún 2024

Ďalšie materiály

Ekonomika EÚ 1/2024, 2/2024, 3/2024

prináša stručný prehľad únijských politík vždy za obdobie dvoch mesiacov.

Parlamentný inštitút K NR SR

Belgicko prevzalo 1. januára 2024 rotujúce predsedníctvo v Rade Európskej únie

Ekonomika EÚ

Ekonomické a hospodárske záležitosti
Európskej únie

január – február 2024

Obsah

2. Belgické predsedníctvo a globálna ekonomika
3. Štatistiky o rozdelení majetku domácností; Prieskum bankových úverov
4. Poľnohospodárska pôda a nájomné
5. Mimoriadne zasadnutie Európskej rady
6. Hospodárska bezpečnosť
7. Next generation EÚ; Umelá inteligencia
8. Inflácia eurozóny
9. Rýchly prehľad tém

Parlamentný inštitút K NR SR

Ekonomika EÚ

Ekonomické a hospodárske záležitosti
Európskej únie

marec – apríl 2024

Obsah

2. Európska stratégia pre obranný priemysel
3. Eurobarometer: január – február 2024
5. Obchodný prebytok eurozóny
6. Európsky parlament prijíma nové pravidlá na boj proti podvodom
7. Poslanci schválili nové fiskálne pravidlá EÚ
8. Úprava výdavkov na zvládnutie inflácie
9. Inflácia eurozóny
10. Rýchly prehľad tém

Tematické rešerše

1 – 9/2024 (viac na s. 20)

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Stáž v Kancelárii NR SR – diskusia s poslancami

Aj v tomto ročníku sme pre stážistky a stážistov zorganizovali debatu so zástupcami poslaneckých klubov. Témou bol výkon poslaneckého mandátu. Zúčastnili sa poslanci štyroch poslaneckých klubov a diskutovať prišli poslanci Dávid Dej (Progresívne Slovensko), Ondrej Dostál (Sloboda a Solidarita), Roman Michelko (Slovenská národná strana) a Samuel Migaľ (HLAS-SD).

Pri vyrovnanom pomere zástupcov opozície a koalície vznikol priestor aj na zmyslenie sa nad vzájomným rešpektom, schopnosťou vypočuť si iný názor a prípadne aj spolupracovať na prospešných veciach.

Poslanci priblížili prácu poslaneckých klubov, ale najmä priebeh rokovaní výborov a pléna. Témou bol vzťah medzi politikou a mediálnou sférou, mladých

zaujímal prezentácia poslaneckej práce na sociálnych sieťach, ale napríklad aj povinnosti ich asistentov. Poslanci povzbudili účastníkov k občianskej angažovanosti, ktorá je pre spoločnosť veľmi dôležitá a môže ich priviesť aj do regionálnej či prípadne do „veľkej“ politiky.

Stážisti absolvovali aj prehliadku budovy NR SR s odborným výkladom, nechýbal ani vstup do rokovacej sály.

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Deň príležitostí Právnickej fakulty Univerzity Komenského

V rámci „Dňa príležitostí“, ktorý sa konal 7. mája 2024 na pôde Právnickej fakulty Univerzity Komenského, predstavil Parlamentný inštitút (prostredníctvom pracovníkov M. Mališku, D. Pazderovej a V. Lipkovej) stážový program Kancelárie NR SR prítomným študentom a študentkám. Priblížili sme im obsahový rámec stáže, ako aj podmienky prijatia. Malým kvízom „Čo vieš o NR SR?“ sme otestovali aj ich prehľad. Veľkou pomocou nám pri tom boli aktuálni a bývalí stážisti a stážistky, ktorí na základe svojej osobnej skúsenosti prilákali k nášmu stánku veľa svojich spolužiakov. V neposlednom rade sme všetkým študentom a študentkám priblížili činnosť a materiály Parlamentného inštitútu, ktoré im môžu byť nápomocné počas štúdia, ako aj v ich ďalšom profesijnom rozvoji. Našu účasť ocenil v mene Právnickej fakulty UK jej dekan prof. JUDr. Eduard Burda, PhD., ktorý vyjadril želanie pokračovať v tejto úspešnej spolupráci aj do budúcnosti.

Slávnostné odovzdávanie certifikátov absolventom XXVI. ročníka stážového programu v Kancelárii NR SR

V XXVI. ročníku program úspešne ukončilo 32 stážistov. Pôsobili na 15 organizačných útvaroch Kancelárie NR SR, ktorými boli sekretariáty vybraných výborov NR SR a niektoré odborné pracoviská. Pred slávnostným odovzdávaním sme študentom zabezpečili prehliadku Bratislavského hradu, vrátane reprezentačných priestorov. Mimoriadne aktívnym absolventom prajeme veľa úspechov. Tešíme sa už na ďalší stážový ročník. Prihlásilo sa 58 študentov a výberové konanie sa uskutočnilo prvý júnový týždeň.

ŠKOLENIE PRE BUNDESTAG

Dňa 22. februára sme v rámci spolupráce s Nemeckým veľvyslanectvom osobitne zaškolili budúcu stážistku pre nemecký Bundestag, a to s dôrazom na fungovanie parlamentov, legislatívny proces a vzájomné porovnanie dvoch odlišných systémov. Školenie bolo spojené s prehliadkou priestorov NR SR a Bratislavského hradu.

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Okrúhly stôl k regulácii mobilov na školách

Úrad komisára pre deti spolu s Parlamentným inštitútom dňa 26. marca organizoval Okrúhly stôl k regulácii mobilov na školách. Podujatie sa venovalo vplyvu mobilov a ostatných elektronických zariadení na deti, vplyvu umelej inteligencie, ako aj spôsobom ich regulácie. Účastníkov privítala riaditeľka PI PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD. Okrem zástupcov z Úradu komisára pre deti sa diskusie zúčastnila aj predstavitelia Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, poslanci a poslankyne NR SR a zástupcovia rodičovských a študentských organizácií. Išlo o aktuálne podujatie, keďže túto oblasť bude regulovať vyhláška ministerstva školstva, avšak viacerí účastníci volali aj po rozsiahlejšej legislatívnej úprave.

Okrúhly stôl na tému prevencie šikany

Dňa 23. apríla Združenie miest a obcí Slovenska na čele s predsedom Jozefom Božíkom spolu s komisárom pre deti Jozefom Mikloškom a Ondrejom Lunterom zástupcom za SK8 a predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja v spolupráci s Parlamentným inštitútom NR SR usporiadali okrúhly stôl v priestoroch Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti na tému prevencie a prechádzania šikany, hlavne na školách, v rodinách či zariadeniach. Diskutovalo sa o podpore duševného zdravia a prevencii duševných porúch detí a mladých ľudí.

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Workshopy zamerané na umelú inteligenciu

Medziparlamentná únia (IPU) v spolupráci s odborníkmi v oblasti umelej inteligencie (AI) pripravila sériu workshopov zameraných na pokrok AI, výzvy a jej riziká v sfére demokracie, ľudských práv a právneho štátu. Zamestnanci Parlamentného inštitútu sa zúčastnili všetkých troch online stretnutí konaných v období od januára do marca 2024. Workshopy priniesli množstvo obohacujúcich informácií o umelej inteligencii. Zúčastnili sa ich významné osobnosti z politickej a akademickej sféry, ktoré prezentovali výsledky výskumov a svoj pohľad na nedávne pokroky AI, jej dosah na spoločnosť a globálne reakcie na pokročilé technológie.

ITAPA & ROBOTICS 2024

Dňa 12. marca sa zamestnanci Parlamentného inštitútu zúčastnili konferencie ITAPA & ROBOTICS 2024, ktorá sa konala v Zimnej jazdiarni Bratislavského hradu. Išlo o prvý ročník konferencie sprevádzanej zahraničnými hosťami a úspešnými príbehmi zo Slovenska, zameranej na tému umelej inteligencie a jej integrácie do jednotlivých oblastí nášho života s dôrazom na aktuálne trendy. Konferencia sa venovala predovšetkým podnikateľskému prostrediu, bezpečnosti a výzvam, ktorým dnes svet čelí, od etických otázok a ochranu súkromia až po potenciálny vplyv AI na pracovné miesta.

Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce

Pracovné cesty

Prognózovanie a lepšia tvorba zákonov

(7. – 8. marca, Belgicko, Brusel)

Na pôde Európskeho parlamentu sa uskutočnila konferencia organizovaná Európskou výskumnou službou. Cieľom pracovnej cesty bolo získať nové poznatky v oblasti normotvorby, najmä so zameraním na analýzu dopadov legislatívy. Konferencia sa primárne zameriavala na prax v rámci európskych inštitúcií, hlavne na praktickú aplikáciu *"Better Regulation framework"*. Súčasťou bola aj komparácia s národnými parlamentami.

Využitie umelej inteligencie v parlamentnom výskume a dokumentácii

(18. – 20. apríla, Taliansko, Rím)

Podujatie organizovala dolná komora talianskeho parlamentu, Poslanecká snemovňa. Je potrebné zvážiť možnosti a limity využívania umelej inteligencie v parlamentnom výskume, ako napríklad spoľahlivosť zdrojov a údajov, objektívnosť a neutralitu. V rámci podujatia boli predstavené aplikačné skúsenosti s využívaním umelej inteligencie rôznymi parlamentmi, poukázalo sa na jej silné stránky, riziká a perspektívy používania.

Diskusia bola zameraná najmä na tematické oblasti:

- kritériá a limity AI použitia pre parlamentnú dokumentáciu;
- vývoj AI systémov špeciálne určených pre parlamentné účely;
- zvýšenie povedomia verejnosti o parlamentných témach prostredníctvom využitia umelej inteligencie v parlamentných dokumentačných službách.

Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce

Pracovné cesty

**Využívanie vizualizácie dát v parlamente
(23. – 24. mája, Maďarsko, Budapešť)**

Spojený seminár Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD) využilo viacero parlamentných služieb – parlamentný výskum, informačné technológie, organizačné služby a podklady k rozpočtovej a ekonomickej agende. Cieľom bolo oboznámenie sa s najnovšími trendmi v oblasti vizualizácie dát, ako aj využívania infografiky.

Trend vizuálneho zobrazovania dát a zavádzania infografiky ako jedného zo spôsobov prezentácie informácií a faktov je celosvetový a prudko sa rozvíjajúci. V našom prípade je vizualizácia dát rozdelená na dvoch hlavných recipientov – poslancov a poslankyne a pre širokú verejnosť. O to dôležitejšie a náročnejšie je správne uchopenie. V súčasnosti sa už spôsob vizualizácie presúva do tzv. interaktívnej infografiky, ktorá má ešte väčší potenciál zaujať a názorne vyjadriť príslušné údaje a fakty, čo chceme prezentovať príjemcom. Najefektívnejším spôsobom je tak vytváranie tzv. hybridných tímov, integrujúcich zamestnancov viacerých odborov parlamentnej administratívy, najmä: IT, parlamentný výskum, komunikácia s verejnosťou, organizácia činnosti parlamentu.

Parlamentná knižnica

Knižnica vo faktoch

V 1. polroku 2024 sme doplnili 382 titulov zaujímavých publikácií, z toho 150 darom a 232 kúpou. V januári 2024 sme vyradili 296 knižných jednotiek, ktoré boli poškodené následkom zatopenia z 18. novembra 2023. Knižný fond má aktuálne **95 959** jednotiek.

Pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR vydala Parlamentná knižnica 9 tematických rešerši, ako aj pravidelné materiály Nové knihy a Obsahy právnických časopisov.

Tematické rešerše za 1. polrok 2024

- Umelá inteligencia
- Ochrana spotrebiteľa
- Prezident
- Zvieratá – lov, ochrana
- Práva pacientov
- Domáce násilie
- 20. výročie vstupu SR do EÚ
- (Ne)majetková ujma
- Mediálne právo a politika

Online katalóg zahŕňajúci aj rešerše je dostupný na webe knižnice: <https://kniznica.nrsr.sk/online-katalog>

Prestťahovanie knižnice

Knižnica sa úspešne presťahovala do zrenovovaných priestorov na Severných hradbách Bratislavského hradu. Výzvou bolo začiatkom roka 2024 dozariadenie priestorov a vybavenie študovne tak, aby aj esteticky lákala návštevníkov.

Parlamentná knižnica

Slávnostné otvorenie nových priestorov knižnice a spolupráca pri otvorení Týždňa slovenských knižníc (4. marca 2024)

Dňa 4. marca 2024 sa uskutočnila séria aktivít v rámci slávnostného otvorenia 25. ročníka celoslovenského podujatia *Týždeň slovenských knižníc* (TSK) pod spoločným mottom *Knižnice pre všetkých*. Podujatie tradične organizovala Slovenská asociácia knižníc (SAK). Cieľom je pritom prepájať generácie čitateľov a zvyšovať povedomie o knižniciach ako inštitúciách pre všestranné využitie v každodennom živote spoločnosti.

Toto tradičné podujatie hostili práve priestory Kancelárie NR SR na Bratislavskom hrade, čo knižnica využila aj na to, aby uviedla do života svoje nové pôsobisko.

V rámci slávnosti Parlamentná knižnica, pôsobiaca v tejto podobe od roku 1991, verejne ohlásila svoje členstvo v SAK. Veľa úspechov do ďalších rokov jej okrem predsedu SAK Ondreja Látku zaželel predseda Výboru NR SR pre kultúru a médiá Roman Michelko. Nasledovalo slávnostné prestrihnutie pásky na dverách novej študovne a za účasti zostavovateľa S. Krna tiež uvítanie do života publikácie *J. M. Hurban – Európan, národovec, reformátor*, ktorej pomohol na svet práve Parlamentný inštitút.

PARLAMENTNÁ KNIŽNICA
NÁRODNEJ RADY SR

POZVÁNKA

OTVÁRAME!
SLÁVNOSTNÉ PRIVÍTANIE
V NOVÝCH PRIESTOROCH PARLAMENTNEJ KNIŽNICE
SPOJENÉ S PREZENTÁCIOU PUBLIKÁCIE
JOZEF MILOSLAV HURBAN – EURÓPAN, NÁRODOVEC, REFORMÁTOR

Ide o sprievodné podujatie v rámci otvorenia
Týždňa slovenských knižníc,
ktoré sa následne v gescii Slovenskej asociácie knižníc uskutoční
o 13.00 hod. na Západnej terase Bratislavského hradu

4. MAREC 2024, 11:00
Severné hradby
Bratislavského hradu

Rečníci:
Roman Michelko,
predseda Výboru NR SR
pre kultúru a médiá
Svetozár Krno,
profesor na FF UKF Nitra,
zostavovateľ publikácie

Parlamentný archív

Parlamentný archív v I. polroku 2024 zabezpečoval všetky nevyhnutné úkony spojené s požiadavkami odbornej verejnosti, poslancov, asistentov a zamestnancov. Pracovníci spracovali 26 žiadostí prevažne tvorené dokumentmi: dôvodové správy k zákonom, parlamentné tlače, osobné spisy bývalých zamestnancov a rôzne projekty budov pod správou Kancelárie NR SR z Projektového archívu.

V súvislosti s predčasným ukončením VIII. volebného obdobia NR SR naďalej preberáme do registratúrneho strediska písomnosti z jednotlivých odborov, oddelení a útvarov K NR SR. Odovzdávanie a spracovávanie archívnych materiálov priebežne pokračuje aj za pomoci troch stážistov. Tí sa naučili vyhotovovať k odovzdaným a spracovaným materiálom archívne pomôcky. Zároveň pokračuje skartácia materiálov, ktorým uplynula lehota uloženia a vytvára sa z nich archívny fond na trvalú úschovu.

Spolu s odborom informačných technológií a oddelením podateľne archív intenzívne pracoval na projekte zavedenia nového informačného systému verejnej správy s názvom „IS Memphis Správa registratúry“. Ostrá prevádzka bola spustená dňa 10. júna 2024 a tvorí súčasť integrovaného parlamentného informačného systému zabezpečujúceho rozsiahlu elektronizáciu celého legislatívneho procesu a obehu písomností v rámci K NR SR. K procesu významne prispel vecný gestor Peter Sedláček.

Archív a podateľňa vyškolili organizačné útvary Kancelárie NR SR, sekretariáty Výborov NR SR, ako aj externé pracovisko účelového zariadenia v Papierničke. Pripravili na vydanie *Smernicu č.11 /2024 vedúceho NR SR o používaní elektronického systému na správu registratúry v podmienkach K NR SR*, ktorá vstúpila do platnosti dňa 1. júna 2024. Zároveň vypracovali nový registratúrny poriadok, ako aj registratúrny plán a zaslali ich na pripomienkovanie na odbor

Parlamentný archív

archívov a registratúr Ministerstva vnútra SR. V záverečnej fáze pred ostrým spustením testovali funkčnosť nového systému, kontrolovali migráciu dát a ďalšie dôležité úkony spojené so spustením.

Po ostrom nasadení nového systému zbierajú pripomienky používateľov, riešia ich problémy a podnety. Zároveň pripravili manuál najčastejších otázok a praktických rád k práci s novou e-registratúrou.

The screenshot shows a login interface for 'DATALAN Registratúrna kniha' in a 'TEST prostredie'. It includes a 'Prihlasovacie meno' (login name) field, a 'Heslo' (password) field with a toggle for visibility, and a 'PRIHLÁSIŤ SA' (login) button. A link for 'Prihlásiť sa doménovým účtom' (login with domain account) is at the bottom.

The screenshot displays the 'Nový záznam' (New record) form. It features a top navigation bar with 'Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky', 'Prihlásený', and 'Registratúrna kniha'. The form is divided into several sections: 'Záznam' (Record) with fields for 'Názov (text)', 'Dátum podania' (03.07.2024 13:36), 'Typ záznamu', 'Stupeň utajenia', 'Voľiteľné pole' (with 'Naša značka' and 'Vaša značka' options), and 'Prílohy poznámka'; 'Spis' (Case) section; 'Odosielateľ' (Sender) section with 'Spôsob doručenia', 'Adresát (príjemca)', and 'Adresa'; and 'Prídelenie' (Assignment) section with 'Spracovateľ / org. zložka / tím' and 'Prídeliť sebe' / 'Vytvoriť tím' options. A 'Vyhodiť' (Delete) button is at the bottom right. A checkbox at the bottom left indicates 'Po vytvorení záznamu vytlačiť čiarový kód' (Print barcode after creating the record).

Výročia

Nezabudnime...

V 2. polroku 2024 si pripomenieme nasledujúce udalosti a osobnosti

- 20. 7. 1914 sa narodila spisovateľka Hana Zelinová (110 rokov)
- 28. 7. 1914 vypukla 1. svetová vojna (110 rokov)
- 5. 8. 1924 sa narodil lekár, člen tajnej cirkvi Silvester Krčméry (100 rokov)
- 18. 8. 1934 sa narodil spisovateľ Ján Johanides (90 rokov)
- 24. 8. 1904 sa narodil spisovateľ Milo Urban (120 rokov)
- 25. 8. 1914 vydal Americký patentový úrad patent na Baničov padák (110 rokov)
- 26. 8. 1844 bol založený spolok Tatrín (180 rokov)
- 29. 8. 1944 vypuklo Slovenské národné povstanie (80 rokov)
- 1. 9. 1999 prevzal vysoké štátne vyznamenanie prvý slovenský kozmonaut Ivan Bella (do vesmíru letel vo februári 1999) (25 rokov)
- 19. 9. 1924 sa narodil spisovateľ, publicista Ladislav Ťažký (100 rokov)
- 24. 9. 1824 mala premiéru prvá opera spievaná po slovensky (200 rokov)
- 24. 9. 1924 sa narodil jazykovedec, etnograf Anton Habovštiak (100 rokov)
- 27. 9. 1864 sa narodil kňaz, politik Andrej Hlinka (160 rokov)
- 11. 10. 1914 sa narodila výtvarníčka Mária Medvecká (110 rokov)
- 12. 10. 1874 sa narodil kňaz, politik Ferdinand Juriga (150 rokov)
- 13. 10. 1914 sa narodil spisovateľ Alfonz Bednár (110 rokov)
- 14. 10. 1894 sa narodil fotograf Karol Plicka (130 rokov)
- 18. 10. 1874 sa narodil spisovateľ, politik Jozef Gregor Tajovský (150 rokov)
- 18. 10. 1924 sa narodil historik, filozof Ján Bodnár (100 rokov)
- 27. 10. 1924 sa narodil jazykovedec Šimon Ondruš (100 rokov)
- 28. 10. 1924 sa prvý raz konal Medzinárodný maratón mieru v Košiciach (100 rokov)
- 2. 11. 1854 sa narodil advokát, verejný činiteľ Miloš Štefanovič (170 rokov)
- 3. 11. 1994 sa ustanovila NR SR v 1. volebnom období (30 rokov)
- 24. 11. 1914 sa narodil spisovateľ, kňaz Janko Silan (110 rokov)
- 28. 11. 1904 sa narodil literárny historik Andrej Mráz (120 rokov)
- 29. 11. 1894 sa narodil výtvarník Jaroslav Vodrážka (130 rokov)
- 8. 12. 1914 sa narodil publicista, politik Imrich Kružliak (110 rokov)
- 12. 12. 1904 sa narodil jazykovedec Ján Stanislav (120 rokov)
- 23. 12. 1914 sa narodil hudobný skladateľ Dezider Kardoš (110 rokov)
- 27. 12. 1904 sa narodil publicista, politik Ladislav Novomeský (120 rokov)
- 30. 12. 1874 sa narodil spisovateľ, politik Janko Jesenský (150 rokov)
- v roku 1974 sa konštituovalo profesionálne činoherné Divadlo Jána Palárika v Trnave (50 rokov)

Informačný bulletin

Vydala

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1
www.nrsr.sk

Pripravil Parlamentný inštitút K NR SR

[parlamentny_institut](https://www.instagram.com/parlamentny_institut)

Text a obrazový materiál

Ing. Martina Hogenová
RNDr. Katarína Kubišová
JUDr. Helena Latáková
Mgr. Martin Mališka
PhDr. Ivana Martinkovičová
Mgr. Dominika Pazderová
PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.
Peter Plenta, PhD.
Mgr. Pavol Urbánek
Ing. Veronika Lipková

Grafická a redakčná úprava: Mgr. Dominika Pazderová,
PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.

Vydavateľ

Kancelária Národnej rady
Slovenskej republiky

Adresa

Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Kontakt

pi@nrsrc.sk

Web

www.nrsrc.sk